

MØTEBOK

SAK NR: **Sak 18/2020**
SAKSBEHANDLER: **Anne Frugård**
Arkivnr.: 621.2

MØTEDATO: **3.9.2020**
MØTESTED: **Tingvang**

SIGN: _____

Utskrift til:

Statskog SF
Øystre Slidre kommune v/viltansvarlig
ØSJFF v/Anders Frøberg

Taksering av lirype 2020. Regulering av jakttrykk.

Bakgrunn

Fjellstyret har siden 1996 basert småviltforvaltningen med bakgrunn i kunnskap gjennom registreringer/taksering av lirypebestanden før jakt. Fra 2008 har fjellstyret benyttet linjetaksering "Distance Sampling" (avstandsmetoden). Systemet drives av en webportal <http://honsefuql.nina.no> for registrering og håndtering av data fra taksering av ryper og skogsfugl.

I korte trekk går linjetaksering ut på at det er lagt ut 52 linjer på til sammen 135 km fordelt over hele allmenningen. Linjene skal dekke et gjennomsnitt av allmenningens lirypeområder som er beregnet til å omfatte omlag 400 km². Linjene skal følges slavisk med GPS, og hver oppflukt av rype registreres med antall fugl fordelt på kylling og voksen. I tillegg registreres oppfluktsted i avstand til linja. Disse, og flere data føres inn i skjemaer, som etter takseringen legges inn i et dataprogram, som beregner antall ryper pr. km² og kyllingproduksjon.

Bare en svært liten arealdel (3-4 %) av allmenningens lirypeareal er taksert. Kunnskapen om bestandsforholdene er et estimat og ikke eksakt viten om den totale lirypebestanden. "Distance Sampling" er det mest anerkjente takseringssystemet, og det er i bruk i de fleste store forvaltningsområder i Norge.

Norges fjellstyresamband lager hvert år en samlerapport over takstresultatene fra alle fjellstyrene, denne kalles **RypeRapporten** og legges ut på NFS sine hjemmesider. I årets RypeRapport fikk Øystre Slidre fjellstyre hyggelig omtale fra naboene i øst: «*Hos Gausdal fjellstyre er årets takseringsresultat ganske likt fjorårets (12 pr km² i 2019). Ikke så høy kyllingproduksjon som ønskelig, men brukbar totaltetthet. Fjellstyret pleier alltid å sammenligne seg med nabo Øystre Slidre statsallmenning. Det er som regel lavere tetthet i Gausdal statsalm., men etter at man la om rypeforvaltninga etter modell fra Øystre Slidre for en del år siden så kan det se ut som gapet har blitt mindre. Det er gledelig!*»

Da takseringen foregår før båndtvangen er opphevet, er det søkt om, og gitt dispensasjon av Øystre Slidre kommune. Linjetakseringen ble gjennomført i perioden 7.–18. august.

Gjennomføring 2020

Takseringen er, i år som tidligere, gjennomført av fuglehundgruppa i Øystre Slidre jeger- og fiskerforening. Alle med ansvar for takseringslinjene deltok på takseringskurs i 2016 eller i 2020. Ett takseringslag består minimum av to personer og to hunder. Både forberedelser og gjennomføring av taksering er utført på en meget god måte selv om værforholdene enkelte dager har vært utfordrende. Samarbeidet mellom ØSJFF og fjelloppsynet har som før fungert utmerket både før under og etter taksering.

Resultater

Totalt er det taksert 129,3 km. Det er registrert 112 observasjoner med til sammen 637 liryper.

For å få mest mulig data i beregningene er statsallmenningen delt i 2 områder:

Område 1(A): Taksert 20 linjer med i alt **42,5 km.**

Område 2(B/C): Taksert 32 linjer med i alt **86,7 km.**

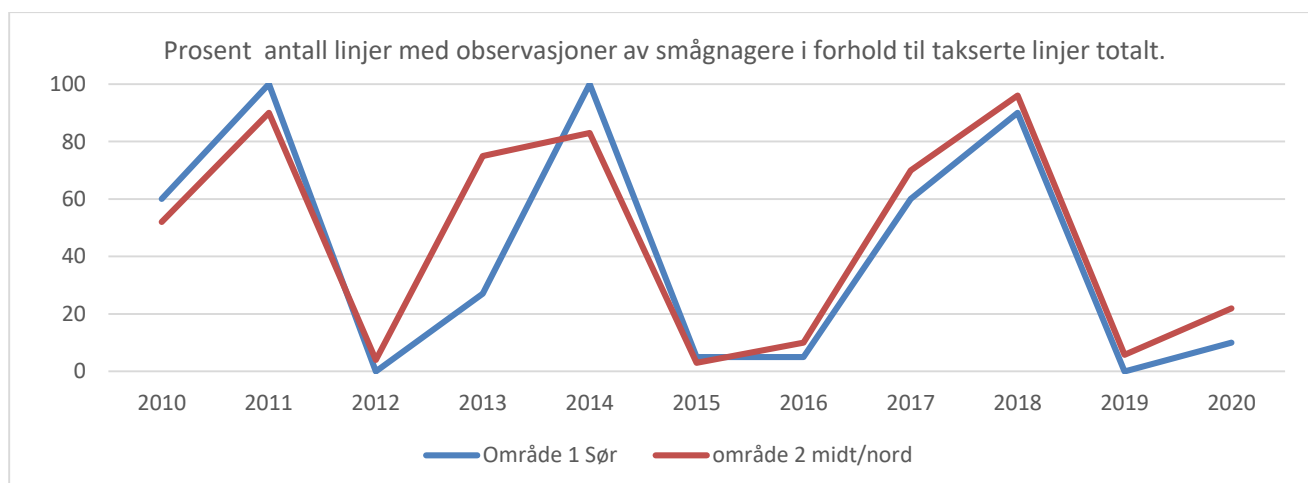

Resultater 2020:

Område (jaktfelt)	Ant linjer	Antall meter	Antall obs**)	Ant ryper	Ryper pr km ² *) (95 % sikkerhet)	Tetthet av voksen fugl	Prod. kylling pr 2 voksne
1 (A)	20	42500	34	177	13,8 (8,4-22,8)	4,9	3,6
2 (B, C)	32	86700	78	460	19,1 (12,8-28,5)	5,9	4,5
Samlet	52	129300	112	637	16,4 (11,7-23,1)	5,4	4,2

*) Tallene i (parentes) gjelder variasjonsmålet for estimatet; ryper pr km². Dvs. at antall ryper pr km² for hele allmenningen med stor sikkerhet ligger mellom 11,7 og 23,1.

***) Antall obs refererer til antall ganger en observerer fugl, kull eller enkeltfugler. For å få et godt estimat bør det være minst 40 obs i et område. I område 1 er det 34 obs og det er dermed et mer usikkert estimat. Det sikreste estimatet får vi når vi bruker tall for hele allmenningen (112 obs).

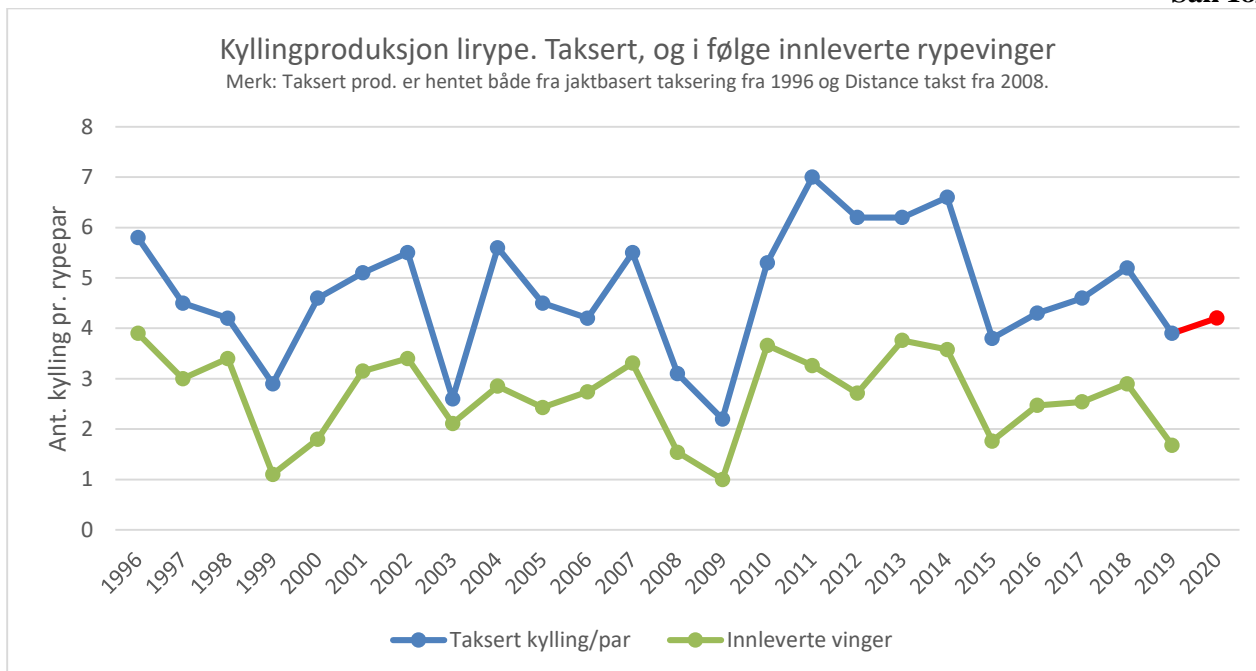

Figur 1. Kyllingproduksjonen er påvirket av mengden smågnagere, og det blir derfor også registrert smågnagere under takseringen. Det ble funnet smågnagere på 9 av 52 linjer i 2020. I fjor (2019) var et bunnår for smågnagere med observasjoner bare på 2 av 52 linjer. I 2018 var det bra med smågnagere, og det var observert smågnagere på 49 av 52 linjer. Både 2015, 2016 og 2019 må betraktes som bunnår for smågnagere, som normalt medfører høyere predasjon på egg og kyllinger.

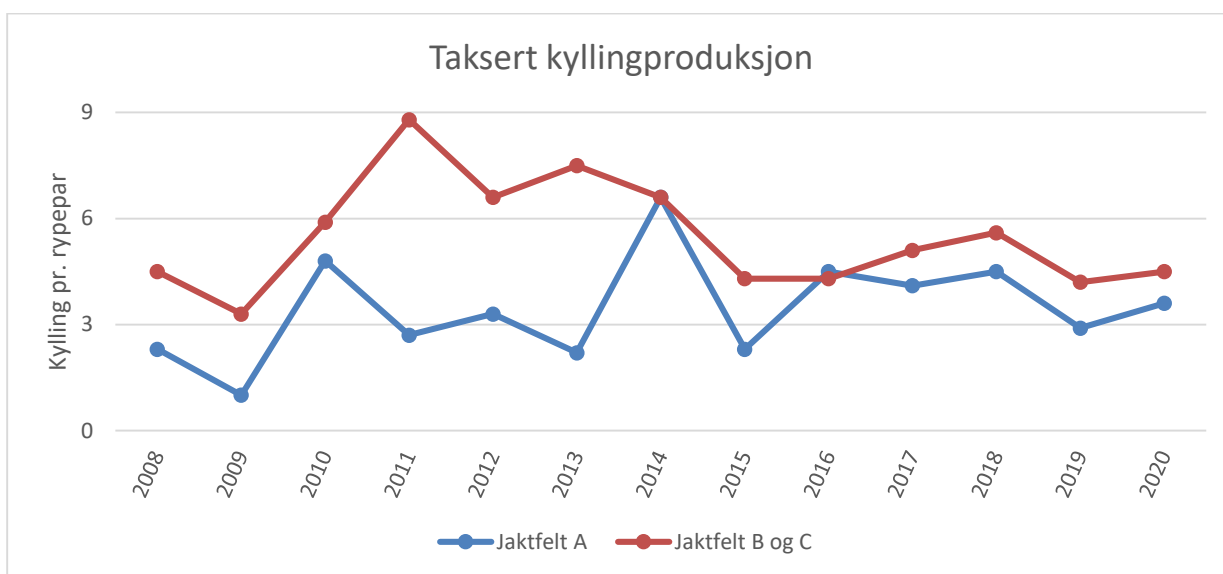
Sammenlignbare resultater fra DISTANCE – taksering tidligere år:

		-08	-09	-10	-11	-12	-13	-14	-15	-16	-17	-18	-19	-20
Område 1 Felt A	Ryper pr km ²	28	8	19	6	3	2	13	10,6	10,5	12,5	20,7	9,7	13,8
	Kyllingprod.	2,3	1	4,8	2,7	3,3	2,2	6,6	2,3	4,5	4,1	4,5	2,9	3,6
Område 2 Felt B og C	Ryper pr km ²	11	6	16	20	15	33	21	24,9	16,7	17,6	21,3	17,9	19,1
	Kyllingprod.	4,5	3,3	5,9	8,8	6,6	7,5	6,6	4,3	4,3	5,1	5,6	4,2	4,5
Samla	Ryper pr km²	20	7	19	15	8	18	17	17,8	13,6	15,1	21	13,8	16,4
	Kyllingprod.	3,1	2,2	5,3	7	6,2	6,2	6,6	3,8	4,3	4,6	5,2	3,9	4,2

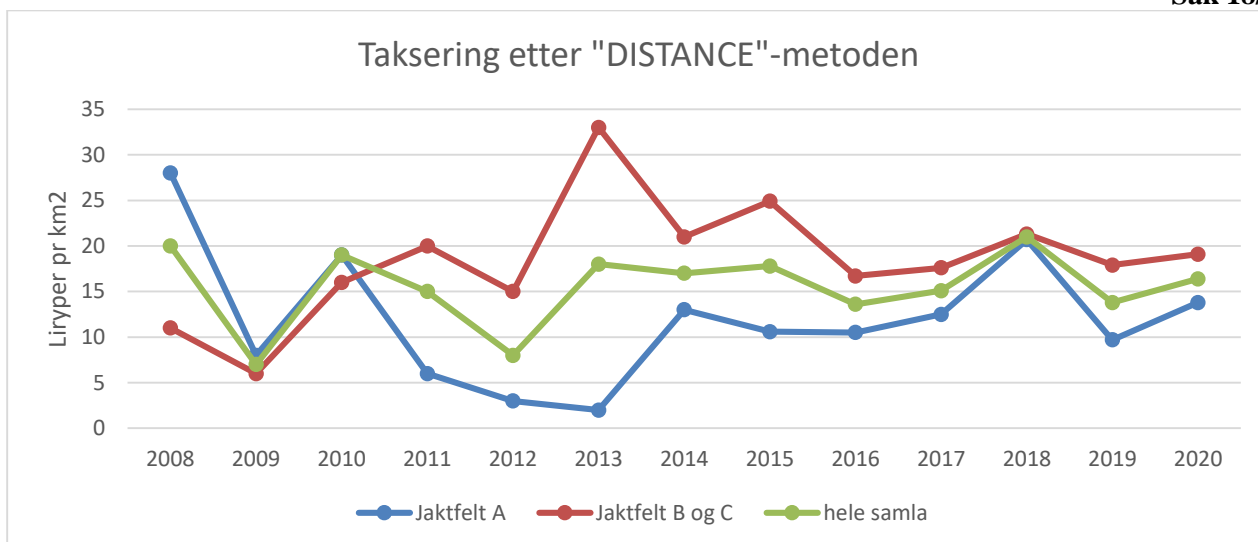
Systemet har vært og er i endring. Bestandstall fra tidligere år kan derfor ikke direkte sammenlignes, men betraktes som en indikasjon. Når vi sammenligner årets tall med gjennomsnittet fra de 13 årene vi har hatt linjetaksering er kyllingproduksjonen i år litt under gjennomsnittet (gj.snitt 4,8), mens rypetettheten er litt over gjennomsnittet (gj.snitt 15,5).

Figur 2. I 2019 ble det stilt spørsmål om takseringen var bra nok. Vår erfaring er at den er det, og vi baserer denne påstanden bl.a. på at det er klart samsvar i svingningen i kyllingproduksjon hos lirype når en sammenligner taksering i august og innsamling av rypevinger etter jakta. Den store forskjellen i nivå kan blant annet forklares med at data er innhentet på forskjellig tidspunkt. Taksering er gjennomført i midten av august, og vingeprøvene er fra jakta (15/9 og utover). Predasjonstapet er høyere hos kylling enn hos voksen fugl. I tillegg kan det også skyldes metodebruk. For å få best mulige data er vi avhengige av at flest mulig jegerne sender inn rypevinger til oss etter jakta. Rapport om felling og sett-småvilt er et krav i våre jaktregler, i tillegg er det et stekt ønske fra oss at jegere sender inn rypevinger. Rypevingene er også vår eneste mulighet til å overvåke kyllingproduksjon hos fjellrypebestanden, figurer som viser dette finnes i fjellstyrets årsmelding.

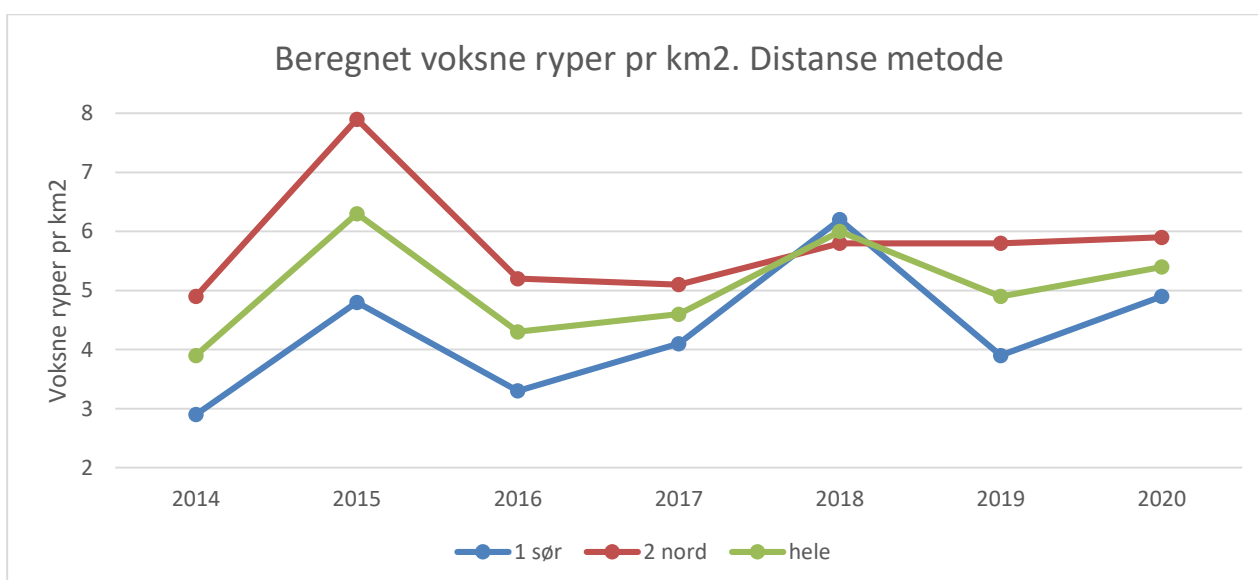

Figur 3. Taksert kyllingproduksjon fordelt på jaktfelt. Forskingen mener at et uttak på 15 % av taksert bestand i liten grad påvirker neste års hekkebestand hvis kyllingproduksjonen er på mer enn 2,5 kylling/par. Noen fjellstyrer har laget seg en fast grense for hvor høy kyllingproduksjon det må være før det kan åpnes for jakt. I årets RypeRapport kan vi for eksempel se at Eidsfjord fjellstyre for sitt område har satt denne grensen på 3 kylling/par, og med en taksert kyllingproduksjon på 2,4 kylling/par blir det derfor ingen jakt i Eidsfjord statsallmenning i høst.

Figur 4. Takstresultat fordelt på jaktfelt og samla for hele statsallmenningen. Jaktfelt A er i sør og jaktfelt B/ midt og nord. Alle viser en liten økning ifra i fjor, og økningen er størst i sør.

I jaktfelt B og C er taksert antall voksne ryper per km² (fig.5) omtrent som i fjor (fra 5,8 til 5,9), men i sør(A) ser vi at økningen er større (fra 3,9 til 4,9). Det samme gjelder taksert kyllingproduksjon (fig.3) som fra 2019 øker med 7% i jaktfelt B/C og med 24% i jaktfelt A.

Figur 5. Voksne ryper per. km² fordelt på jaktfelt og samla for hele statsallmenningen. Blå linje viser resultatene for jaktfelt A (sør), rød linje viser resultater for jaktfelt B og C, og grønn linje viser samla verdier. Også her er økningen størst i sør. Hvert år er jaktfelt A fredet 25/9-30/9 pga elgjakta, og i 2019 var det også fredning av rype fra og med 1/11. I 2019 var takseringsresultatet for jaktfelt A ganske dårlig, og grunnen til at fjellstyret valgte å avslutte rypejakta tidligere i jaktfelt A i 2019 var for å spare flere av de rypene som blir skutt seinere på året og som derfor er viktigere for produksjonen i 2020.

Vurderinger

2015 skilte seg ut som et år med bra bestand av voksne lryper. Ellers i perioden 2014-17 var bestanden av voksne ryper ikke særlig bra. I 2018 var vi tilbake på samme nivå som i 2015. Det så da ut til å være jevnere mellom områdene, mens variasjonen mellom linjene, spesielt i sør, var veldig stor. I 2019 var det igjen større variasjon mellom områdene, total tetthet av voksen fugl for hele området hadde gått ned. Nedgangen var spesielt stor i sør, og det førte til at fjellstyret stoppet rypejakta i sør fra 1.11 for å ta vare på mest mulig av disse rypene som var i live seint på høsten og som skulle danne grunnlaget for produksjonen i 2020. Det er derfor gledelig å se at vi har en oppgang i både taksert kyllingproduksjon og voksne ryper fra 2019 til 2020.

Tetthet: Beregninger etter programmet DISTANCE viser en rypetetthet på 16,4 ryper pr. km² for hele allmenningen, med konfidensintervall (11,7 – 23,1). Det er beregnet 13,8 ryper/km² i sør, og 19,1 ryper/km² i midt og nord. Årets taksering angir en total lirypebestand i statsallmenningen på ca 6560liryper, drøyt 1000 flere liryper enn i 2019. Det er en nedgang på ca 1840 liryper fra i 2018 da takseringsresultatet samla var det beste på 10år.

Taksert kyllingproduksjon: Kyllingproduksjonen ligger litt under gjennomsnittet for de siste 13 årene.

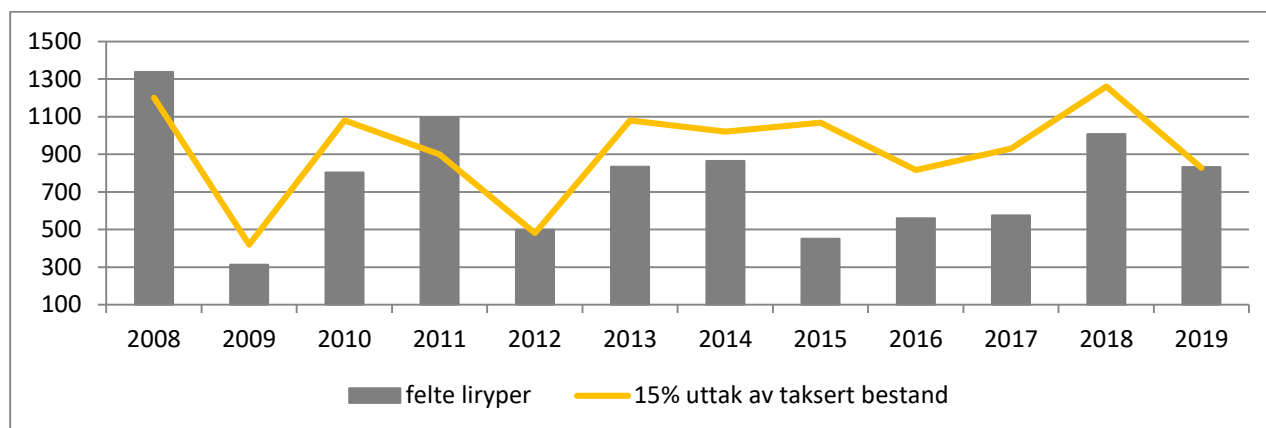
Konklusjon: Bestandsforholdene for lirype i 2020 er på øvre middels nivå sammenlignet med årene etter start av linjetaksering i 2008. Kyllingproduksjon er litt under gjennomsnittet. Vi ser at oppgangen er større i sør enn i nord.

Andre arter: Takseringen er rettet mot lirype, men observasjoner av andre arter registreres. I år er det som i 2019 observert 15 orrfugl i sør. I 2018 ble det observert 6 orrfugl, og 13 orrfugl i 2017. Orrfuglbestanden har vært svært lav i mange år. Det er observert smånagere på 9 av 52 linjer, og rev på 1 av 52 linjer.

I følge vår jaktstatistikk har fjellrypebestanden de siste årene en svak men jevn oppgang fram til og med 2018. I 2019 ble det som ventet ikke spesielt bra forhold for fjellrypa, og trolig er det lignende i år. Siden det ikke foretas noen registreringer er det uvisst hvordan bestanden er, selv om «sett-vilt» og innsamlede vinger gir oss noen svar etter at jakta er over. Fjellrypa bør som tidligere innlemmes i eventuelle kvoter. En annen grunn for å gjøre dette, er at det for mange jegere er vanskelig å skille fjell- og lirype litt ut på høsten. Bestanden av hare har vært bra i flere år. I 2019 var det påvist flere tilfeller med harepest i Øystre Slidre kommune uten at dette ga store utslag i felt eller sett hare.

Beregning av jaktuttak m.m.

De siste rypeforskningsprosjekter viser til at det er forsvarlig med jaktuttak på 15 % av taksert rypebestand uten at det påvirker neste års hekkebestand (uttaket i ØSS har ligget på gjennomsnittlig 13 % i perioden 2008-2019). I gode år kan det tas ut noe mer, mens det i dårlige år bør tas ut mindre enn 15 %. Dette uttaksmålet forutsetter at det er en kyllingproduksjon på mer enn 2,5 kylling pr. rypehøne.

Figur 6. Den gule linjen viser det forskningen mener er et forsvarlig jaktuttak jf. taksering, og de grå søylene viser beregnet antall felte ryper i Øystre Slidre statsallmenning de ulike årene. Dersom vi skal lytte til forskningen så skal den grå søylen ikke være høyere enn den gule linja. Det er når bestanden er lav at jakta har størst betydning for bestanden. I 2019 som hadde takseringsresultat under middels fikk vi et uttak på 15,1%.

Med en bestand på ca 6560 ryper, og produksjon på 4,2 kyllinger/høne, har vi et beregnet høstbart overskudd på ca 984 liryper i 2020. Det kan legges opp til et noe større uttak enn i 2019 (15%=828 liryper), men det bør legges opp til et noe mindre uttak enn i 2018 da uttaket var 1008 liryper. Det er forsvarlig å gjennomføre jakt i år, men jaktpresset/-uttaket bør fortsatt begrenses til maksimalt 15 % av høstbestanden før jakt slik forskningen anbefaler.

Tiltak for å begrense jaktuttak

Fjellstyret har gjennom vedtatte begrensninger de fleste år klart å holde et gjennomsnittlig uttak på under 15 % av taksert lirypebestand. Dette viser at reguleringsmekanismene som brukes, sannsynligvis har en virkning. Det er viktig å finne en balanse mellom antall jegere som får jakte, samtidig som at de som jakter, også får lov å felle ryper når bestanden er bra. Tiltakene virker best når jegerne har forståelse for, og er enige i de begrensningene som settes:

- Fjellstyrets fastsatte jakttider i jaktreglene kan stå.
- I år er det igjen mindre variasjon mellom bestanden i sør og nord, og reguleringene bør derfor være like for hele allmenningen.
- Det bør ikke benyttes sesongkvote. Mest av alt fordi sesong- og periodekvoter er mindre kontrollerbare enn dagskvoter, og dersom en sesongkvote skal ha noe for seg vil den også ramme de mest ivrige jegerne hardt.
- En dagskvote på 3 ryper pr jeger/dag ut oktober, og 1 rype pr jeger/dag fra 1.11 bør være et riktig tiltak i år. Dersom kvotene settes høyere bør det kombineres med sesong og periodekvoter.
- Fjellstyrets administrasjon har også i år holdt igjen ca 100 jaktkort til utenbygdsboende jegere med og uten hund. Takseringsresultatet i år tilsier at noen av disse jaktkortene bør kunne selges.
- Det bør ikke åpnes for fritt kortsalg uten hund på INATUR etter 16.10. Dette begrunnes med at dette er seinjakt som i større grad beskatter stamfugl.
- Snarefangst bør utfases også i år fordi snarefangst i hovedsak beskatter stamfugl.

Naturmangfoldsloven § 7

Jf § 7 skal saken vurderes opp mot bestemmelsene i §§ 8-12:

Småviltbestandene har store naturlige svingninger. I denne saken er forslag til bestemmelser for årets jakt vurdert med bakgrunn i taksering av lirypebestanden, lirype utgjør ca 80 % av antall felte småvilt i statsallmenningen. Kunnskapsgrunnlaget er så godt som det innen rimelige krav lar seg gjøre å framskaffe. Jf vitenskapelig kunnskap er det i saken lagt opp til at uttaket ikke skal være større enn ca 15 % av registrert lirypebestand, og dermed i liten grad vil påvirke neste års hekkebestand. En anser foreslått uttak som bærekraftig, og at saken er vurdert tilstrekkelig i forhold til tilgjengelig kunnskap (§8) og føre-var-prinsippet (§9). §§ 10-12 er også vurdert. En kan ikke se at forslag til vedtak er i konflikt med disse forhold.

Fjellovas § 23, siste ledd

"Før fjellstyret gjør noko vedtak etter andre og tredje stykket, skal kommunen uttale seg. Er det usemje mellom fjellstyret og kommunen, må fjellstyrevedtaket leggjast fram for departementet som tek avgjerd i saka."

Saken, med forslag til vedtak, er oversendt kommunen for uttale. Kommunen uttaler at de støtter de vurderinger som er gjort i saken. Hele uttalen er vedlagt (vedlegg 1).

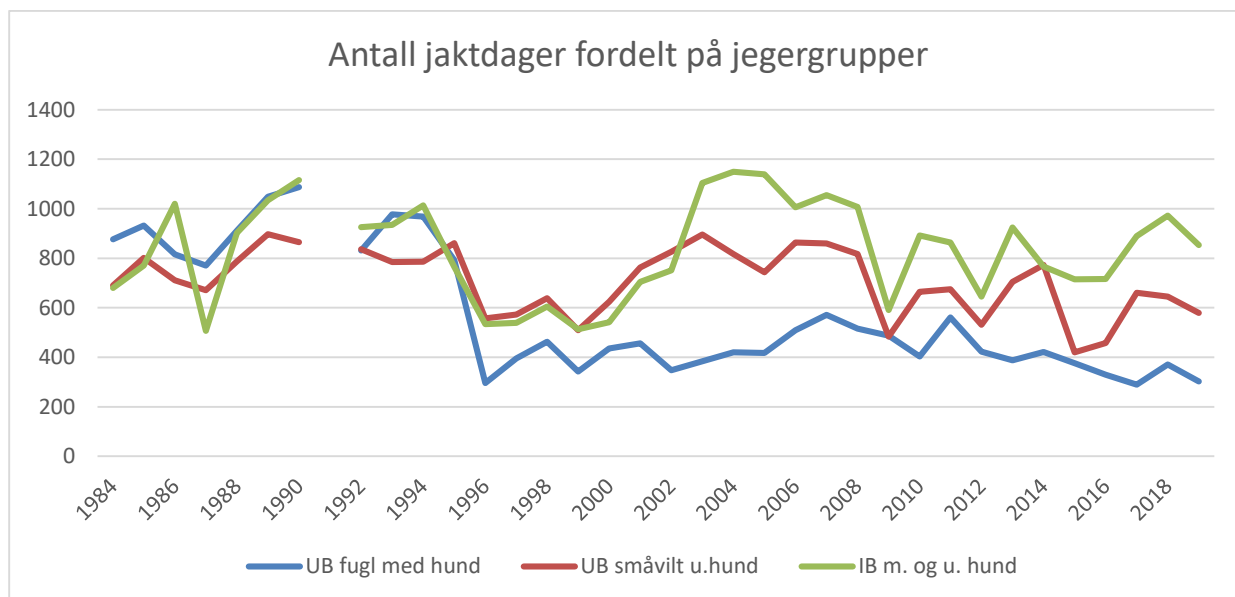
Innspill fra Øystre Slidre Jeger- og Fiskerforening

Takseringsresultatet og dette saksdokumentet er som vanlig sendt til Øystre Slidre Jeger- og Fiskerforening som får mulighet til å komme med innspill, og tilbakemelding om reguleringene er forsøkt oppsummert her. Hele uttalen er vedlagt (vedlegg 2).

- ØSJFF stiller spørsmål til modellen DistanceSampling.
- 3 ryper pr. jeger/ dag i hele allmenningen i perioden 15.9 – 31.10, virker som et akseptabelt uttak for de fleste
- 1 rype pr. jeger/ dag i hele allmenningen i perioden 01.11 – 23.12, er det ingen som støtter. De få som fortsatt jakter rype i november og desember der forholdene tillater det, bør kunne ha muligheten til å felle 2 ryper/dag.
- Kunne Fjellstyret vurdert å selge et begrenset antall treningskort fra 1.oktober?
- At det i 2020 åpnes for å selge 25 ekstra jaktkort til utenbygds fra 25. september virker rimelig i år hvor vi har en god rypebestand. Om det selges 30 kort skaper nok heller ingen store reaksjoner, men det kom en tilbakemelding på at disse kortene ikke burde legges ut likt med starten på elgjakten, som er 25. september.

Kommentar til innspill fra Øystre Slidre Jeger- og Fiskerforening

- ØSJFF stiller spørsmål til modellen DistanceSampling, og trekker fram rypeobservasjoner og totalt antall liryper i sitt innspill. Rypeobservasjoner og totalt antall ryper er en del «inntallene» som i statistikkmodellen DistanceSampling blir analysert, og der vi etter analysen får et resultat av lrypetakseringen. Disse rådataene er egentlig ikke egnet til å bruke så mye annet enn å sikre at analysen har tilstrekkelig antall observasjoner til at resultatet blir mest mulig riktig. Det er en velprøvd modell og analysearbeidet er utført av personell med høy kompetanse i statistikk og matematiske modeller. For å unngå forvirring om hva som er resultatet bør vi kanskje fokusere enda mer på resultatene og mindre på disse rådataene.
- Bag-limit på 2 ryper/dag etter 1.11. kan vurderes siden svært få jakter på denne tiden og uttaket lite. I år er takseringsresultatene ganske gode, og en økning fra 1 til 2 ryper etter 1.11 bør være forsvarlig i år.
- Fjellstyret har vurdert salg av treningskort bl.a. i sak 6/2017 og sak 35/2017. Hensynet til jegerne som har fått kjøpt jaktkort er største årsaken til at det ikke selges treningskort før 1.11. Dersom denne praksisen skal endres bør dette ut på offentlig ettersyn og vurderes i en egen sak i god tid før det åpnes for salg av slike treningskort.
- Gjennomsnittlig vil det blir skutt ca 1,44 lirype pr 5dg jaktkort med hund, og en økning på 5 jaktkort vil trolig tilsvare totalt om lag 7,2 flere skutte ryper. Det er forsvarlig i år, og fjellstyret kan også vurdere om de ønsker å selge enda noen flere av jaktkortene til utenbygdsboende som ble holdt igjen i første tildelingsrunde. Når det gjelder starttidspunkt 25.9. så er jaktfelt A stengt for småviltjakt første uka i elgjakta, i jaktfelt B og C er det delvis samjakt (jakt på både elg og småvilt) og delvis stor område uten elgjakt. ØSJFF utdyper ikke hvorfor de mener at det ikke bør selges fra 25/9. Fjellstyreadministrasjonen mener at det er uproblematisk å selge noen jaktkort også i periode 3 (25.-30.9.) selv om elgjakta har startet.

Figur 7 viser totalt antall jaktdager fordelt på jegergrupper. Den grønne linja viser innenbygdsboende med og uten hund, det er fordi innenbygdsboende oftest kjøper jaktkort med hund selv om de ikke nødvendigvis har tilgang på hund. Det gir derfor ikke mening å dele opp denne gruppa.

Øystre Slidre fjellstyre har samlet inn data for «sett-småvilt» i 24 år, og felt småvilt enda lenger. Dette er data som jegerne er pliktige til levere dersom de skal jakte hos oss, og dette gir oss mye kunnskap om ulike jegergrupper, bestandsforhold, uttak mm. I tillegg samler vi inn vingepøver av rype (både fjellrype og lirype). I 2019 var det 3,3 jaktdag pr km² i Øystre Slidre statsallmenning, og snittet for de siste 10 årene ligger på 3,5 jaktdag pr km² for småviltjegere (unntatt harejegere).

Hvor mye skyter rype jegerne?

Mange jegere løsner nesten aldri skudd, men kan likevel være veldig fornøyde. I gjennomsnittstall fra 2018 og 2019 viser at en innenbygds jeger feller 0,1 fjellrype og 0,61 lirype pr jaktdag. En innenbygds jeger jaktet i gjennomsnitt 5,6 dager i 2019. Til sammenligning feller en utenbygds jeger

0,16 fjellrype og 0,31 liryper pr jaktdag. Når vi ser bare på utenbygds jegere med hund så feller disse 0,48 liryper pr jaktdag. Disse utenbygds jegerne med hund får kun kjøpt 5dg jaktkort, og disse blir gjennomsnittlig brukt 3 av 5 dager. Dette vil altså beskutte bestanden med gjennomsnittlig 1,44 rype pr jaktkort(5dg). Fjellstyret er veldig restriktive i endring av kjøpte jaktkort, og det er derfor hvert år flere utenbygds jegere som på høsten ikke får benyttet det jaktkortet de kjøpte på våren.

Dersom det skal selges noen av de 100 jaktkortene som er holdt igjen i første tildelingsrunde bør det vente til litt ut i jakta. 60% av liryperne og 70% av fjellryperne blir felt i løpet av de første 10 dagene i småviltjakta, og det er i denne perioden at det er flest jegere ute. Dette gjør også administrasjonen av salget lettere siden vi da får litt mer tid på oss. Etter første trekning hadde vi drøyt 800 utenbygds jegere på venteliste. Fjellstyreadministrasjonen mener at det mest rettferdige er å forholde oss til den ventelista vi har selv om mange av disse jegerne trolig har fått seg jakt andre steder.

Rekruttering

Alle 14 og 15 åringer kan få gratis opplæringsjakt på småvilt, og Oppland JFF har årlig hatt ei helg med opplæringsjakt der fjellstyret bidrar med gratis jaktkort. I 2018 og 2019 tildelte Øystre Slidre fjellstyre i tillegg 5stk gratis jaktkort (dagskort) til førstegangsjegere, altså jegere som samme år hadde tatt jegerprøven. Dette er et samarbeid mellom fjellstyrene og NJFF. I 2020 mener fjellstyreadministrasjonen at det burde være mulig å tildele 5stk 2dg jaktkort til førstegangsjegere (jegere som tok jegerprøven i 2020), med samme forutsetninger som tidligere. Alle disse tilbudene beskatter i liten grad bestanden, men for de ferske jegeren som får benytte seg av tilbudet som kan likevel bety mye.

Forslag til reguleringer i andre statsallmenninger

	Øystre Slidre	GAUSDAL	Vestre SLIDRE	FRON	Øyer	SOLLIA	Stjørdal
Total tetthet	16,4	13,2	15,8	18,2	13	10,6	25,8
Kylling Pr par	4,2	2,9	3,4	2,9	5,6	2,9	4
Forslag til begrensning:	Se forslag til vedtak.	1 rype/pr. dag, og 7 ryper pr. sesong. Jakttid 15/9 til 5/10.	Åpent for rypejakt i perioden 15/9 til 24/9. Sesongkvote som tilsvarer 1 rype/dag. Selge 20 ekstra 5dg/jaktkort.	Sesongkvote som tilsvarer 1 rype/dag.	dagskvote på 2 ryper per jeger per dag	4 ryper pr. jeger pr 4dg kort, og maks 2 ryper pr. dag.	3 fugl pr/dag. Det kan selges inntil 80 flere kort fra 1. oktober.

I 2019 etterspurte fjellstyret noen eksempler for reguleringer og takseringsresultat fra andre områder. Det er en god ide å kalibrere seg litt spesielt siden fjellstyremedlemmene i forkant av disse sakene ofte blir kontaktet av engasjerte jegere. En annen grunn til å gløtte på takseringsresultat fra andre deler av Sør-Norge er at det trengs 30-50km² for å forvalte voksne liryper og unge stegger som er ganske stedbundne. Vi trenger 3-400km² for å forvalte halvparten av de unge hønene (framtidens eggleggere). Til sammenligning er Øystre Slidre statsallmenning og Heimdalen totalt 550km². Mange av de andre områdene har en noenlunde lik økning i lirypebestanden som det vi ser for våre områder, dessverre er det ikke så lett å få tak i data fra alle områder ennå.

Lovhjemmel

Alle som siste året har vært og som fremdeles er fast bosatt i Norge har rett til, under like vilkår, å drive småviltjakt uten hund i statsallmenningene, jf. fjellovas § 23, 1. ledd. Fjellstyret har imidlertid myndighet til å regulere jakttrykket, men må da sørge for en rimelig fordeling mellom uten- og innenbygdsboende. Fjellstyret er imidlertid ikke pålagt å stille alle søkere likt ved tildelingsprosedyren, det sentrale er å sikre en rimelig fordeling. Dersom situasjonen er slik at det er få innenbygdsboende jegere og mange utenbygdsboende søkere, har fjellstyret anledning til å slippe til alle innenbygdsboende, selv om adgangen er regulert for de utenbygdsboende.

Fjellstyret skal vurdere følgende forhold:

- Kvoteregulering for alle arter.
- Dagskvote/sesongkvote
- Område/tidsrom.
- Selge flere jaktkort?
- Stoppe all jakt eller avslutte jakta tidligere?
- Hvilke arter.
- Vurdere snarefangst, evt. reguleres i tid og antall snarer pr. jaktkort.

Forslag til vedtak

Fjellstyret legger vekt på å finne en fornuftig balanse mellom bærekraftig høsting og det å ivareta både lokale og tilreisende jegere sine interesser.

Med hjemmel i fjelloven § 23 vedtar fjellstyret følgende begrensninger som skal gjelde under småviltjakta 2020:

Dagskvote:

- Hele allmenningen:
 - 15.9. – 31. 10: **3 ryper pr. jeger pr. jaktdag**
 - 1.11. – 23.12: **1 ryper pr. jeger pr. jaktdag**
 - Ingen begrensning i uttak av andre småviltarter

Med "ryper" menes både liryper og fjellryper.
Flytting av kvoter mellom jegere og dager er ikke tillatt.

Andre begrensninger:

- Av de resterende ca 100 jaktkort som er holdt igjen i første tildelingsrunde kan det selges inntil 25 stk. jaktkort fordelt på utenbygds jegere med og uten fuglehund, men ikke før 25. september. Utenom disse kortene åpnes det ikke for salg av jaktkort til utenbygds jegere med eller uten hund, utover det som er forhåndsolgt.
- Fjellstyret er også i år positive til å tildele 5stk gratis jaktkort til førstegangsjegere (jegere som tok jegerprøven i 2020). I 2020 kan dette være 2dagers kort, men ellers med de samme forutsetninger som tidligere.
- Snarefangst tillates ikke i noen del av allmenningen.
- Siden det er åpnet for jakt, selges det ingen treningskort før 1. november.

Vedtak

Fjellstyret legger vekt på å finne en fornuftig balanse mellom bærekraftig høsting og det å ivareta både lokale og tilreisende jegere sine interesser.

Med hjemmel i fjelloven § 23 vedtar fjellstyret følgende begrensninger som skal gjelde under småviltjakta 2020:

Dagskvote:

- Hele allmenningen:
 - 15.9. – 31. 10: **3 ryper pr. jeger pr. jaktdag**
 - 1.11. – 23.12: **1 ryper pr. jeger pr. jaktdag**
 - Ingen begrensning i uttak av andre småviltarter

Med "ryper" menes både liryper og fjellryper.
Flytting av kvoter mellom jegere og dager er ikke tillatt.

Andre begrensninger:

- Av de resterende ca 100 jaktkort som er holdt igjen i første tildelingsrunde kan det selges inntil 25 stk. jaktkort fordelt på utenbygds jegere med og uten fuglehund, men ikke før 25. september. Utenom disse kortene åpnes det ikke for salg av jaktkort til utenbygds jegere med eller uten hund, utover det som er forhåndsolgt.
- Fjellstyret er også i år positive til å tildele 5stk gratis jaktkort til førstegangsjegere (jegere som tok jegerprøven i 2020). I 2020 kan dette være 2dagers kort, men ellers med de samme forutsetninger som tidligere.
- Snarefangst tillates ikke i noen del av allmenningen.
- Siden det er åpnet for jakt, selges det ingen treningskort før 1. november.

Enstemmig.

Vedtaket kan iflg. § 28 i forvaltningsloven, påklages. En eventuell klage skal være skriftlig og sendes Øystre Slidre fjellstyre innen 3 uker fra mottak av dette vedtak. Parter har rett til innsyn i sakens dokumenter jfr. Forvaltningsloven §§ 18 og 19.

Vedtaket fattet med hjemmel i fjellovens § 23, gjelder 1 uke etter at det er kunngjort.

Vedlegg 1. Uttale fra Øystre Slidre kommune.

Uttale til Øystre Slidre fjellstyre - Taksering av lirypebestanden 2020 -**Regulering av jaktuttak**

Øystre Slidre fjellstyre har i de siste 19 åra taksert lirypebestanden i Øystre Slidre statsallmenning med takseringsmetoden Distance Sampling (linjetaksering ved bruk av hund). Linjetaksering er ei vitenskaplig metode for å beregne hvor mange ryper det er innafør eit område.

Bestandsforholdene for lirype i 2020 er på øvre middels nivå sammenligna med åra etter oppstart av linjetaksering i 2008. Med 16,4 ryper per km² og en en produksjon på 4,2 kyllinger per høne i områdene totalt er det et litt bedre år enn i fjor med rypetetthet litt over gjennomsnittet (gj.snitt 15,5), men kyllingproduksjon er litt under gjennomsnittet de siste 13 åra (gj.snitt 4,8, tabell 1).

Sammenlignbare resultater fra DISTANCE – taksering tidligere år:

		-08	-09	-10	-11	-12	-13	-14	-15	-16	-17	-18	-19	-20
Område 1 Felt A	Ryper pr km2	28	8	19	6	3	2	13	10,6	10,5	12,5	20,7	9,7	13,8
	Kyllingprod.	2,3	1	4,8	2,7	3,3	2,2	6,6	2,3	4,5	4,1	4,5	2,9	3,6
Område 2 Felt B og C	Ryper pr km2	11	6	16	20	15	33	21	24,9	16,7	17,6	21,3	17,9	19,1
	Kyllingprod.	4,5	3,3	5,9	8,8	6,6	7,5	6,6	4,3	4,3	5,1	5,6	4,2	4,5
Samla	Ryper pr km2	20	7	19	15	8	18	17	17,8	13,6	15,1	21	13,8	16,4
	Kyllingprod.	3,1	2,2	5,3	7	6,2	6,2	6,6	3,8	4,3	4,6	5,2	3,9	4,2

Med en bestand på omlag 6560 ryper, og produksjon på 3,2 kyllinger/høne, har vi et beregna høstbart overskudd på omlag 984 liryper i 2020. Det kan med andre ord legges opp til et noe høgere uttak enn i 2019, da anbefalt maksimalt uttak var 828 liryper. Det er forsvarlig å åpne for jakt i år, men uttaket bør fortsatt begrenses til maksimalt av 15 % av taksert høstbestand, slik forskninga anbefaler.

Øystre Slidre fjellstyre foreslår å åpne for jakt i statsallmenninga, men har foreslått ei rekke tiltak de ønsker å ta i bruk for å avgrense uttaket til under 15% av taksert høstbestand.

Dagskvote:

Hele allmenningen:

- 15.9. – 31. 10: 3 ryper pr. jeger pr. jakt dag
- 1.11. – 23.12: 1 ryper pr. jeger pr. jakt dag
- Ingen begrensning i uttak av andre småviltarter

Andre begrensninger

- Av de resterende ca 100 jaktkort som er holdt igjen i første tildelingsrunde kan det selges inntil 25 stk. jaktkort fordelt på utenbygds jegere med og uten fuglehund, men ikke før 25. september. Utenom disse kortene åpnes det ikke for salg av jaktkort til utenbygds jegere med eller uten hund, utover det som er forhåndsolgt.
- Snarefangst tillates ikke i noen del av allmenningen
- Siden det er åpnet for jakt, selges det ingen treningskort før 1. november

Øystre Slidre kommune mener fjellstyret har gjort ei grundig vurdering av årets takseringsresultater og støtter tiltakene som settes inn for å begrense årets jaktuttak av rype.

Med helsing

Tale Nedberg
Skogbrukssjef

Etter våre rutinar er dette brevet godkjent og sendt utan underskrift.

Vedlegg 2. Innspill fra Øystre Slidre Jeger- og Fiskerforening

Organisasjonsnummer:	992 427 949
Navn/foretaksnavn:	ØY STRE SLIDRE JEGER- OG FISKERFORENING
Organisasjonsform:	Forening/lag/institusjon
Foreningsadresse:	2939 HEGGENES
Kommune:	ØY STRE SLIDRE

Øystre Slidre Fjellstyre 2940 Heggenes

Tilbakemelding på taksering av lirype og forslag til reguleringer for jakten 2020

I forkant av årets taksering fikk vi anledning til å sende seks taksører på kurs, for ytterligere å stå bedre rustet til oppgaven. Dette hever og kvalitets sikrer takseringen. ØSJFF setter stor pris på at ØS Fjellstyre betalte kursavgiften for deltakerne, som alle er medlemmer i ØSJFF.

Vi vil ellers takke Fjellstyret for den gode samarbeidet og den gode dialogen før, under og etter årets taksering. ØSJFF ser hvert år frem til denne oppgaven.

Takseringen i 2020 ble utført under varierende værforhold, hvor mange svært varme augustdager skape utfordringer for hunder og førere. Dette ble det så langt det lot seg gjøre, forsøkt kompensert for ved å gå takseringen morgen og kveld, samt at vi tok med så mange hunder vi fikk tak i ut i felt, for da å kunne bytte takseringshund ofte.

Det vi så som mest krevende i år var utfordringen med å finne alle kyllingene i kullene, og her var det tydelige forskjeller både i tidspunktene vi gikk på, og kvalitet på hundene. De lagene som gikk på gunstige tidspunkt med svært erfare hunder, fant kull med flest kyllinger. Flere takseringslag (særlig lagene med det beste hundemateriale) fant flere kull med 8-10 kyllinger. Vi har derfor grunn til å tro at kyllingproduksjonen i 2020 faktisk er noe større enn takseringen viser. ØSJFF har nå 28-30 august 2020, gjennomført Bygdinprøven under svært gode forhold, og tilbakemeldingene er gode, med påfallende mange observasjoner av store rypekull.

Totalinntrykket etter takseringen er at vi står foran et godt rypeår, da vi i 2020 hadde hele 112 observasjoner og telte totalt 637 liryper, hvilket er de høyeste tallene vi noen gang har hatt på disse takseringslinjene. Forrige «toppår» var 2018 med 84 observasjoner og totalt 556 liryper, som ga et bestandstall på 21 ryper/m²

Vi ser dog at modellen DistanceSampling i 2020 gir ett bestandstall på kun 16,4 ryper/km², og har stilt spørsmål om hvorfor modellen nå gir et lavere bestandstall når antall observasjoner og antall telte ryper er betydelig høyere enn i 2018. Konklusjonen er vel at det er flere faktorer i modellen DistanceSampling som påvirker bestandstallet, enn et høyt antall telte ryper, samt at dette er litt vanskelig å forstå for de taksører og jegere som årlig ser på tallene som legges ut på nett.

Postadresse:	Postboks 35, 2939 HEGGENES
Mail / Web:	post@osjff.no http://www.osjff.no/oppland/oslidre
Stiftelsesdato:	01.06.1922
Se rilige opplysninger:	Registrert i frivillighetsregisteret

Organisasjonsnummer:	992 427 949
Navn/føretaksnavn:	ØY STRE SLIDRE JEGER- OG FISKEFORENING
Organisasjonsform:	Forening/lag/innsretning
Foreningsadresse:	2939 HEGGENES
Kommune:	ØY STRE SLIDRE

Når det gjelder årets forslag til vedtak vedrørende reguleringer for jakten 2020, er tilbakemeldingene vi har fått, i all hovedsak positive!

3 ryper pr. jeger/ dag i hele allmenningen i perioden 15.9 – 31.10, virker som et akseptabelt uttak for de fleste, selv om noen mener det burde være 4 eller 5 ryper/dag med tanke på det høye antallet telte ryper under takseringen i år.

1 rype pr. jeger/ dag i hele allmenningen i perioden 01.11 – 23.12, er det ingen som støtter. De få som fortsatt jakter rype i november og desember der forholdene tillater det, bør kunne ha muligheten til å felle 2 ryper/dag. Dette vil neppe bety stort for det samlede uttaket av ryper i 2020, men vi gi en helt annen kvalitet og jaktopplevelse for de få ivrige jegeren som benytter muligheten på flotte senhøstdager. Kanskje får de muligheten til å jakte på god sporsnø, med ski eller truger, og er de heldige får de oppleve de store flokkene med ryper, som man gjerne ser på denne tiden. Dette er utfordrende jakt, men en stor opplevelse!

Hva uttak av andre småviltarter angår, har det som vanlig ikke kommet noen tilbakemeldinger. Ei heller til snarefangst.

Når det gjelder treningskort for fuglehund, får ØSJFF mange henvendelser om dette, så også i år. En gjenganger er om det er «fritt frem,» å slippe fuglehund fra 1. oktober, eller om de må vente til de kan kjøpe treningskort 1.november, hvor forholdene ofte er utfordrende/dårlige. Vi tror mange slipper fuglehund for trening fra 1.oktober i den tro at dette er lovlig. Kunne Fjellstyret vurdert å selge et begrenset antall treningskort fra 1.oktober? Vi tror dette ville vært attraktivt for mange tilreisende/fritidsboende og at betalingsviljen er høy. Da får man et regulert og lovlig tilbud, og kanskje mindre tjuv trening både i statsallmenning og på private terreng.

At det i 2020 åpnes for å selge 25 ekstra jaktkort til utenbygds fra 25. september virker rimelig i år hvor vi har en god rypebestand. Om det selges 30 kort skaper nok heller ingen store reaksjoner, men det kom en tilbakemelding på at disse kortene ikke burde legges ut likt med starten på elgjakten, som er 25. september!

Takk for at Øystre Slidre Jeger- og Fiskerforening får mulighet til å gi tilbakemelding på vegne av sine medlemmer i denne saken, og som i alle år har skapt engasjement!

ØSJFF, Heggenes 02.09.2020

Anders Frøberg
Styreleder i ØSJFF
(Ansv. for organisering av takseringslagene i 2020)

Postadresse:	Postboks 35, 2939 HEGGENES
Mail / Web	post@osjff.no http://www.osjff.no/oppland/oslidre
Stiftelsesdato:	01.06.1922
Se rilige opplysninger:	Registrert i frivillighetsregisteret